

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК
Галузевої експертної ради щодо проходження постакредитаційного
моніторингу освітньою програмою

Відомості про освітню програму

Реєстраційний номер акредитаційної справи	0849/АС-20
Назва ЗВО	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
ID ОП у ЄДЕБО	38595
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Історія та археологія, третій (докторський) рівень вищої освіти, 03 Гуманітарні науки, 032 історія та археологія

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	03 Гуманітарні науки
Дата засідання	4 жовтня 2024 р.
Доповідач	Олена Сминтина

Висновки GER щодо врахування рекомендацій, наданих під час акредитації освітньої програми, яким чином під час удосконалення ОП були враховані зауваження та виправлялись недоліки, виявлені під час проведення акредитації відповідної ОП

Інформація ЗВО щодо виконання/невиконання за кожною рекомендацією	Висновок GER за кожною рекомендацією щодо виконання/невиконання рекомендацій для усунення недоліків за ОП
<i>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації ЕГ щодо удосконалення у контексті Критерію 1</i> Механізм проведення опитування здобувачів, представлений на сайті факультету, недосконалий. Він не забезпечує чіткі рамки цільової аудиторії. З огляду на це, пропонуємо впровадити форму опитування, яка б була закрыта від учасників, що не мають відношення до програми. Більш обґрунтовано, з наявними аналітичними порівняннями (прикладами) досліджувати досвід іноземних університетів за напрямом розвитку ОП та більш чітко визначати іноземний досвід, що буде імплементований в освітню програму. Запровадити більш чіткий механізм взаємодії зі стейкхолдерами над удосконаленням ОП (шляхом включення їх до робочих груп над ОП). Не зважаючи на наявні можливості вивчення іноземних мов і вибору курсів, що викладаються англійською, польською і румунською, все ще не забезпечено конкретні результати вказаних практик. Приміром, аспіранти не публікують статті англійською, ще не обирали курсу, які викладаються іноземними мовами. Рекомендується запровадити додаткові механізми стимулювання написання статей іноземними мовами. <i>Рівень виконання рекомендацій ЕГ за Критерієм 1</i> Виконано <i>Інформація щодо виконання (часткового виконання)/ обґрунтування невиконання рекомендації ЕГ за Критерієм 1</i> Отримавши звіт експертів НАЗЯВО (в жовтні 2020 р.) гарант та проектна група одразу провели робоче засідання на якому	1. Заклад вищої освіти удосконалив систему опитування здобувачів вищої освіти та опрацювання отриманих результатів відповідно до наданих під час акредитаційної експертизи рекомендацій. 2. Заклад навів переконливі аргументи щодо дослідження іноземного досвіду у проектуванні освітньої програми та надав чіткі приклади того, як цей досвід було враховано під час перегляду освітньої програми. 3. Рекомендацію стосовно удосконалення механізму взаємодії зі стейкхолдерами повністю виконано, зокрема, шляхом включення їх до складу робочої групи. Водночас, варто звернути увагу закладу вищої освіти на доцільність розширення потенційного поля працевлаштування випускників докторської програми. 4. Заклад вищої освіти навів переконливу інформацію про те, що на цій освітній програмі запроваджені належні механізми стимулювання застосування знань іноземної мови в освітньому процесі та у публікаційній активності здобувачів. Таким чином, Галузева експертна рада вважає, що рекомендації ЕГ за Критерієм 1 виконані.

відбулось обговорення результатів акредитації ОНП 032 «Історія та археологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. На засіданні були обговоренні рекомендації, які надала експертна група, та ГЕР, відповідно до рекомендацій було затверджено алгоритм їх впровадження, призначено відповідальних осіб за напрямками роботи.

Відповідно до рекомендації експертів, яка стосується опитування було прийнято такі рішення:

1. Призначено відповідальну особу к.і.н., асист. кафедри історії України Руснак О.В. Він відповідає за розробку анкет, надсилання їх аспірантам та обробку результатів.
2. Вирішено, що всі анкети будуть надсилатись аспірантам на корпоративну пошту, з іншої пошти анкети не доступні.
3. Кожен учасник опитування має тільки одну спробу.
4. В 2023 р. було запущено новий веб-сайт Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, відповідно, було прийнято рішення розпочати роботу над новим веб-сайтом факультету, який буде більш захищений та зручніший в користуванні, що сприятиме більшій конфіденційності під час опитування .

2. ФІПМВ має ряд договорів з іноземними партнерами. Постійна співпраця здійснюється з Сучавським університетом «Штефан чел Маре», Румунія; Жешувським університетом, Польща; Університетом Аугсбурга, Австрія. Зокрема, професор Штефан Пурич, проректор із іміджу університету, міжнародних відносин та європейського розвитку Сучавського університету імені «Штефана чел Маре», читав курс лекцій для здобувачів, а також приймав участь в наукових заходах ЧНУ. Гарант ОП, а також викладачі з групи забезпечення (Герегова С.В, Руснак О.В.) проходили наукове стажування на базі Сучавського університету. Під час стажування були ознайомлені з навчальними планами аспірантури. Відповідно за зразком Сучавського університету

було вирішено ввести в обов'язковий блок дисципліну «Методи та методологія історичного дослідження»

<https://usv.ro/academic/csud/doctorat-2/programe-de-pregatire-universitara-avansata/scoala-doctorala-de-stiinte-socio-umane/>

Член проектної групи доц. Яценюк Г.М. впродовж 2022-2023 рр. перебувала на науковому стажуванні в Інституті історії та культури Східної Європи в м. Лейпциг, Німеччина. Під час стажування брала участь в міжнародному проекті, до якого залучені були докторанти Інституту історії та культури Східної Європи. Відповідно отримала цікавий досвід процедури затвердження тем докторських дисертацій та брала участь в обговоренні розділів та підрозділів дисертації. Відповідний досвід заплановано імплементувати в освітню програму. Зокрема, відкрите обговорення розділів дисертації, залучення до обговорення стейхолдерів.

<https://leibniz-gwzo.de/en/research/gaste-und-stipendienprogramm/halyna-yatseniuk>

К.і.н., асист. кафедри всесвітньої історії Глібіщук М.В. в рамках Угоди про співробітництво проходив стажування в Університеті Матея Бела в Банській Бистриці (Словацька республіка) (травень-червень 2023 р.).

За час стажування вивчав досвід роботи з інноваційними технологіями, що використовуються у навчальному процесі в умовах дистанційного навчання та європейської моделі навчання упродовж життя; вивчав словацький досвід використання інноваційних підходів у вирішенні професійних завдань у сфері наукової діяльності та словацьку модель дотримання академічної доброчесності в системі вищої освіти.

3. Основним стейкголдером виступає Чернівецький національний університет, оскільки близько 80% випускників аспірантури за спеціальністю 032 «Історія та археологія» працюють в ЧНУ. Однак провівши аналіз

працевлаштування та зважаючи на рекомендацію експертів НАЗЯВО було вирішено додати до робочої групи двох стейкхолдерів. В 2022 р. відбулось оновлення ОНП і до складу робочої групи були введені:

А) д.і.н., проф. Мойсей А.А. завідувач кафедри суспільних наук та українознавства Буковинського державного медичного університету, Член експертної ради з питань проведення експертизи дисертацій МОН України з історичних наук.

Б) к.і.н., доц. Богачик Т.С. заступник директора з науково-методичної роботи Інституту післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області.

Стейкхолдери регулярно залучаються до обговорення ОНП. Вони беруть участь в засіданнях робочої групи, залучаються до проведення консультацій та практичних занять. Для більш тісної комунікації з стейкхолдерами було прийнято рішення, взяти на кафедру історії України за сумісництвом Богачик Т.С., відповідно, вона бере участь у всіх засіданнях кафедри і залучається до всіх етапів оновлення ОНП.

4. Курси іноземною мовою, були запроваджені з метою підсилення вивченні іноземних мов та залучення аспірантів до міжнародної спільноти. Гарант та наукові керівники постійно ознайомлюють аспірантів з графіком конференцій в яких робочою мовою окрім української є іноземні мови. Дана практика позитивно діє. Зокрема, здобував Кушнір М., опублікував статті німецькою мовою (Das Jerusalem am Pruth“. Jüdisches Leben in Czernowitz unter den Habsburgern (1775-1914). In: Francisca Solomon, Ion Lihaciu (Hg.): Terra Judaica. Literarische. Kulturelle und historische Perspektiven auf das Judentum in der Bukowina und in Galizien. – Konstanz, 2020. – S.85-101.

Kuschnir M., Winkler M.: Spezifika der jüdischen Kulturgeschichte der Bukowina vor 1918. In: Andrei Corbea-Hoisie, Steffen Höhne,

Oxana Matychuk, Markus Winkler (Hrsg.) Handbuch der Literaturen aus Czernowitz und der Bukowina. Berlin, 2023. S. 105-119.).

Здобувачка Хома В. брала участь в спільному німецько-українському проєкті де презентувала свої результати німецькою мовою.

https://de.inklusion-inklusion.com/historische_forschung/inklusion_von_kriegsveteranen.html

Аспіранти Бестанчук Я. та Темофійчук Ю. взяли участь в міжнародній конференції «Історія з перспективи XXI століття. Молоді науковці, підходи, аналіз та інтерпретація», яка відбувалась в Сучаві, Румунія (Сучава, 28 квітня 2023).

Виступи були представлені англійською мовою.

5. Одним з механізмів стимулювання написання здобувачами статей іноземною мовою є введення в ОП дисциплін, які сприятимуть вивченню іноземної мови та допоможуть ознайомитись з особливостями грантових систем. Зокрема, в обов'язковому блоці запроваджено ОК «Академічне письмо та риторика іншомовного спілкування»; до ВК введено дисципліну «Основи грантової діяльності в науково-педагогічному середовищі».

Гарант і керівники повідомляють здобувачів про міжнародні конференції, які відбуваються на базі ЗВО, і на яких робочими мовами окрім української є інші іноземні мови. При цьому наголошується, що участь для аспірантів, в міжнародних конференціях, які проводить ЗВО є безкоштовною.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації ЕГ щодо удосконалення у контексті Критерію 2

1. Зауваження ЕГ стосовно обсягі педагогічної (асистентської) практики та її відображення у нормативних документах враховано закладом вищої освіти у повному обсязі.

Згідно з Положенням про педагогічну (асистентську) практику ЗВО «тривалість і терміни проведення Практики визначені в навчальних планах підготовки доктора філософії (PhD) відповідної спеціальності». У ОП у третьому семестрі передбачено педагогічну практику тривалістю 3 тижні, проте у графіку навчального процесу навчального плану ОП не відзначено терміни її проведення.

У зв'язку з тим, що програмою передбачено досягнення тридцяти програмних результатів, які досягаються за рахунок 32 кредитів ОП, навантаження на одну дисципліну (3 кредити) сягає 5-6 програмних результатів, яких досягнути досить важко за рахунок 15 аудиторних занять.

Аналіз вибірових дисциплін ОП дозволив прийти до висновку про наявну вибірову складову. Проте така вибіровість дещо обмежена дисциплінами, що реалізуються на факультеті історії, політологія та міжнародних відносин. Саме тому вибірова складова має бути наповнена дисциплінами інших спеціальностей та інших рівнів освіти (соціологія, психологія тощо).

Рекомендуємо збільшити кількість контактних годин відносно самостійної роботи.

Рівень виконання рекомендацій ЕГ за Критерієм 2

Виконано

Інформація щодо виконання (часткового виконання)/ обґрунтування невиконання рекомендації ЕГ за Критерієм 2

1. Проходження педагогічної (асистентської) практики згідно діючої ОНП передбачено в продовж 2 семестру. Тривалість практики – 10 тижнів (120 год/4кредити). Оскільки практика проходить без відриву від навчання, то у плані 2019 р. вона не була окремо відображена. Однак в оновлених планах для зручності і зрозумілості практика позначена разом з теоретичним навчанням (Т/П). Відповідна інформація відображена в навчальному плані. Практика поділена на два види активну і пасивну.

2. Оновлена версія освітньої програми (редакція 2023 р.) засвідчує, що заклад вищої освіти належним чином відреагував на зауваження щодо співвідношення кількості програмних результатів навчання та кредитів, за рахунок котрих планується їх досягнути. Кількість ПРН зменшена, а кількість дисциплін та кредитів на їх опанування збільшена. Кількість аудиторних годин, яка передбачена на їх опанування, також збільшена.
3. Рекомендація щодо розширення можливостей вибіровості освітніх компонентів виконана повністю, зокрема, за рахунок загальноуніверситетського та факультетського каталогів.

Таким чином, Галузева експерта рада ОЗ вважає, що рекомендації ЕГ за Критерієм 2 виконані.

<https://www.chnu.edu.ua/media/osglw4gb/polozhennia-pro-pedahohichnu-asystentsku-praktyku-doktor-filosofii.pdf>
<https://drive.google.com/file/d/1i4XUUeVRwAxZhczZ2ONn7Vg6tjCZwsfB/view>

2. В 2022 р. та 2023 р. відбулись оновлення ОНП. Одним з ключових питань було збільшення кредитів та контактних годин. Відповідно з 32 кредитів було збільшено до 44 кредитів. В ОНП 2019 р. було 6 обов'язкових дисципліни та практика, в діючій ОНП 2023 р. ця кількість збільшена до 9 (8 дисциплін + практика). Також, в діючій ОНП збільшена кількість аудиторних години – обов'язкові дисципліни мають 30 аудиторних годин, іноземна мова 120 аудиторних годин, вибіркові дисципліни мають 40 аудиторних годин. Вважаємо, що такої кількості дисциплін та аудиторних годин достатньо щоб забезпечити виконання всіх програмних результатів.

3.Кожного разу під час оновлення ОНП відбуваються зміни в каталозі вибірових дисциплін. В першу чергу звертається увага на частоту вибору курсу, на відповідність курсів до тем дисертаційних досліджень. Згідно рекомендацій, до вибірового блоку введено дисципліну ВК - «Історична соціологія». Також за бажанням аспіранти мають можливість обрати дисципліни з загально факультетського чи загально університетського каталогу.

4. З метою збільшення контактних годин було здійснено оновлення ОНП. Робоча група провела засідання на яких вирішили збільшити загальну кількість кредитів і відповідно розширити кількість контактних годин.
В попередній редакції ОНП загальна кількість кредитів становила 32. В діючій ОНП вона становить 44 кредити.
До обов'язкових компонентів додано такі дисципліни:

1. Сучасна українська історіографія: здобутки, тенденції та перспективи; 2. Фаховий професіоналізм викладача-історика та науковця у ЗВО; 3. Методи та методологія історичного дослідження. В редакції ОНП 2019 р. загальна кількість годин становила 960 годин (120 годин практика), з них 290 аудиторних. В діючій ОНП загальна кількість годин становить 1320 (з них 120 годин практика) з них 440 аудиторних годин. Відповідно кількість аудиторних годин збільшилась на 150.	
Слабкі сторони, недоліки та рекомендації ЕГ щодо удосконалення у контексті Критерію 3 Відсутність прецедентів, пов'язаних із реальним визнанням результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та результатів неформального навчання. Рекомендовано спростити механізм визнання результатів такого навчання, а також приділити більше уваги інформуванню здобувачів про можливість такого перезарахування. Рівень виконання рекомендацій ЕГ за Критерієм 3 Виконано Інформація щодо виконання (часткового виконання)/ обґрунтування невиконання рекомендації ЕГ за Критерієм 3 Під час проведення засідання на якому обговорювались рекомендації експертів було прийнято рішення на початку кожного навчального року повідомлять аспірантів про можливість неформального навчання. Механізм визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та результатів неформального навчання регулювався єдиним Положенням для здобувачів всіх рівнів. Однак зважаючи на рекомендації в 2022 р. наказом ректора Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича від	Заклад вищої освіти вжив заходів для виконання рекомендацій ЕГ стосовно Критерію 3. Так, зокрема, у 2022 р. було розроблене окреме «Положення про порядок переведення, відрахування, переривання навчання, поновлення та перезарахування програмних результатів навчання здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії у ЧНУ» Водночас, Галузева експертна рада звертає увагу на те, що це Положення не повністю відповідає нормам Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у закладах вищої освіти, та надання їм академічної відпустки» № 134 від 07.02.2024 р. Крім того, це Положення регулює перезарахування програмних результатів навчання, а не визнання результатів неформального навчання. У цій частині рекомендується керуватися нормами наказу МОН України від 08.02.2022 р. № 130 «Про затвердження Порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти». Таким чином, Галузева експертна рада вважає, що заклад вищої освіти частково виконав рекомендації ЕГ за критерієм 3.

27.09.2022 року № 267 було затверджено окреме «Положення про порядок переведення, відрахування, переривання навчання, поновлення та перезарахування програмних результатів навчання здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії у ЧНУ». В даному Положенні механізм є досить чітким і зрозумілим.

<https://www.chnu.edu.ua/media/jsqrlrzl3/polozhennia-pro-perevedennia-vidrakhuvannia-pereryvannia-navch-ponovlennia-doktora-filosofii-pdf.pdf>

Розділ 6.

6.1. Аспірант, зарахований до аспірантури Університету (повторно) за спеціальністю, за якою навчався в аспірантурі попереднього закладу вищої освіти (наукової установи), має право звернутися із заявою про перезарахування програмних результатів навчання протягом 10 днів з дня зарахування. До заяви додається академічна довідка, що містить інформацію про результати виконання освітньо-наукової програми.

6.2. Пропозиції щодо перезарахування навчальних дисциплін з попереднього місця навчання формуються гарантом освітньо-наукової програми та завідувачем кафедри, що здійснює підготовку здобувачів ступеня доктора філософії з відповідної спеціальності, шляхом порівняння та визнання кредитів на підставі поданої академічної довідки, що містить інформацію про результати навчання, назви дисциплін, отримані оцінки і здобуту кількість кредитів ЄКТС.

Висновок про перезарахування програмних результатів навчання (кредитів) оформляється як витяг із протоколу засідання кафедри, що здійснює підготовку здобувачів ступеня доктора філософії з відповідної спеціальності.

6.3. Термін здачі академічної різниці визначається розпорядженням першого проректора.

6.4. За результатами розгляду заяви аспіранта та позитивного висновку про можливе перезарахування програмних результатів

навчання (кредитів) ректор Університету видає наказ про ліквідацію академічної різниці.	
Слабкі сторони, недоліки та рекомендації ЕГ щодо удосконалення у контексті Критерію 4 Експертна група рекомендує більш регулярно оновлювати силабуси, зокрема у контексті їх наповнення сучасною літературою, та публікаціями різними мовами (в залежності від специфіки дисциплін). Також звертаємо увагу на необхідність перегляду окремих силабусів, де певні компоненти (у т.ч. й критерії оцінювання) є радше формальністю та не відповідають змісту дисципліни. Рекомендуємо також стимулювати здобувачів вищої освіти за ОП до міжнародної діяльності та презентації результатів їхніх досліджень різними мовами. Рівень виконання рекомендацій ЕГ за Критерієм 4 Виконано Інформація щодо виконання (часткового виконання)/ обґрунтування невиконання рекомендації ЕГ за Критерієм 4 1. Система перегляду та оцінки змісту освітніх компонентів ОП передбачена «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в ЧНУ». На ФІПМВ силабуси обов'язково переглядаються на початку кожного навчального року. Впершу чергу силабуси впорядковуються відповідно до змін, які розробляє і корегує науково-методична рада ЧНУ. Останні такі зміни відбулись 27 червня 2024 р. Центр забезпечення якості вищої освіти оновив форму силубусу відповідно всі викладачі були з нею ознайомлені. Після отримання методичних рекомендацій від Центру забезпечення якості вищої освіти ЧНУ проводиться засідання робочої групи,	Галузева експертна рада засвідчує, що заклад вищої освіти приділяє увагу процедурам оновлення силабусів освітніх компонентів. Водночас, аналіз змісту силабусів, наведених за наданим ЗВО покликанням https://hist-new.chnu.edu.ua/osvitni-prohramy/aspirantura/onp-032-istoriia-taarkheolohiia/sylabusy-dystsyplin-032-istoriia-ta-arkheolohiia/ засвідчує, що усі, крім одного (ОК1), силабуси обов'язкових дисциплін та всі без винятку силабуси вибіркових освітніх компонентів не містять чіткої та зрозумілої інформації про те, скільки конкретно балів отримує здобувач за окремі види робіт та як буде формуватися його підсумкова оцінка з цієї дисципліни. Більшість силабусів не містить списку рекомендованої літератури, що ускладнює оцінювання ступеня їх наповнення сучасною літературою та публікаціями різними мовами. Таким чином, Галузева експертна рада вважає, що рекомендації ЕГ за Критерієм 4 виконані частково.

на якій обговорюється зміни та інформуються про них всіх викладачів задіяних на ОНП.

Всі силабуси переглядає і затверджує гарант ОНП.

При перегляді ОНП гарант особливу увагу звертає на оновлення літератури та додання до списку літератури іноземною мовою. В усіх силабусах є посилання на інформаційні ресурси, які допоможуть аспірантам при вивченні дисципліни.

Силабусами забезпечені всі освітні компоненти: 8 обов'язкових компонентів; 22 вибіркових компоненти.

<https://hist-new.chnu.edu.ua/osvitni-prohramy/aspirantura/onp-032-istoriia-ta-arkheolohiia/sylabusy-dystsyplin-032-istoriia-ta-arkheolohiia/>

2. Критерії оцінювання є дуже важливим структурним компонентом силабусу/робочої програми. При їх виборі викладачі керуються Положенням «Про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти», «Про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи Екзаменаційної комісії в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича», а також методичних рекомендацій різного інституційного рівня.

З метою уникнення формальності при виборі критеріїв оцінювання робоча група на чолі з гарантом ОНП проводить кожного року зустрічі з викладачами. Зокрема було запропоновано чітко виокремлювати критерії поточного контролю, критерії самостійної роботи та критерії підсумкового контролю в залежності від специфіки освітнього компоненту.

В кінці кожного навчального семестру проводиться анкетування здобувачів вищої освіти щодо зрозумілості та прозорості критеріїв оцінювання. В анкеті є відкрита відповідь, де здобувачі можуть написати свої враження від системи контролю, кожної дисципліни. Результати анкетування обговорюються на

засіданнях робочої групи та враховуються при розробці силабусів.

3.3 метою залучення здобувачів до міжнародної діяльності проводиться ряд заходів:

А) В обов'язковому блоці запроваджено ОК «Академічне письмо та риторика іншомовного спілкування»;

Б) до ВК ведено дисципліну «Основи грантової діяльності в науково-педагогічному середовищі»;

В) Здобувачі залучаються до участі в міжнародних конференціях, які проводяться як на базі ЧНУ так і на базі інших ЗВО.

Г) Зокрема, здобувач Кушнір М.П. є локальним керівником міжнародного проекту «Дім пам'яті», який діє з 2021 р. спільно з німецьким Фондом «Пам'ять – відповідальність – майбутнє» в рамках програми «Цифрові формати історико-політичної освіти». <https://house-of-memory.digital/uk>

Учасником проекту є також к.і.н., Глібіщук М.В., в окремих блоках взяли участь к.і.н., доц. Скорейко Г.М., к.і.н., доц. Яценюк Г.М.

Результати досліджень Кушніра М. опубліковані німецькою мовою в наукових виданнях Берліну, Регенсбургу.

Д) Здобувачка Хома В. брала участь в проекті «Стан та відношення до «інвалідності» в минулому та сьогоденні». Проект виконувався на базі університету Аусбургу, Німеччина в рамках програми MEETUP «Пам'ять, Відповідальність та Майбутнє». Відповідальний керівник проекту проф. д-р Марен Рьогер, (університет Аугсбурга), керівник від ЧНУ – к.і.н., асист. Глібіщук М.В.

<https://ua.inklusion-inklusion.com/index.html>

Е) Здобувачі Бестанчук Я. та Темофійчук Ю. Взяли участь в науковій конференції «Історія з перспективи ХХІ століття».

Молоді науковці, підходи, аналіз та інтерпретація», яка відбувалась в Сучаві, Румунія (Сучава, 28 квітня 2023). Виступи були представлені англійською мовою.	
Слабкі сторони, недоліки та рекомендації ЕГ щодо удосконалення у контексті Критерію 5 Невиявлення випадків академічної доброчесності дає підстави для сумнівів у дієвості відповідних механізмів. Також експертна група рекомендує більш ретельніше прописати відповідні контрольні заходи в силабусах окремих дисциплін та адаптувати їх до характеру цих дисциплін. Рівень виконання рекомендацій ЕГ за Критерієм 5 Виконано Інформація щодо виконання (часткового виконання)/ обґрунтування невиконання рекомендації ЕГ за Критерієм 5 1. В Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича для перевірки академічних та наукових текстів студентів і працівників (в т. ч. дисертаційних робіт) на наявність запозичень із текстів, присутніх в базах університету, базах інших вищих навчальних закладів та в мережі Інтернет використовується інтернет-система Turnitin Similarity (https://guides.turnitin.com/hc/en-us). Допустимий відсоток схожості в академічних текстах за умови належного їх цитування, встановлюється Положенням про виявлення та запобігання плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича. Налаштування системи перевірки та рекомендовані показники). Для дисертаційних роботи та авторефератів: - рекомендована схожість (порогове значення) Overall Similarity - до 10%; - рекомендований показник схожості за 1 джерелом - не більше ніж 3 %.	У Закладі вищої освіти розроблена та запроваджена належна нормативна база забезпечення академічної доброчесності та використовуються сучасні технологічні рішення щодо виявлення текстових запозичень. Має місце також подальша експертна оцінка отриманих результатів технічної перевірки, що дозволяє послідовно дотримуватися принципу нульової толерантності до будь-яких проявів плагіату. Силабуси обов'язкових та вибіркових освітніх компонентів містять розділ «Політика щодо академічної доброчесності», де наведені посилання на внутрішні нормативні документи закладу вищої освіти. Водночас, контрольні заходи в силабусах окремих дисциплін не деталізовані, що не дозволяє визначити ступень їх адаптації до характеру цих дисциплін та оцінити рівень унеможливлення випадків недотримання академічної доброчесності. Крім того, наведені в силабусах покликання на «Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» не є чинним (відсутність доступу зафіксовано станом на 17.00 30 вересня 2024 р. https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro%20plahi%20at-2023plusdodatky-31102023.pdf Таким чином, Галузева експертна рада ОЗ вважає, що рекомендації ЕГ за критерієм 5 виконані частково.

Перевірка рукописів дисертацій здобувачів третього (освітньо-наукового/освітньо-творчого) рівня вищої освіти доктора філософії та наукового ступеня доктора наук на плагіат здійснюється на основі відкритих Інтернет-ресурсів та є обов'язковою умовою прийняття їх до розгляду спеціалізованою радою.

Для проведення перевірки на плагіат вчений секретар СВР чи відповідальний працівник факультету/навчально-наукового інституту за атестацію PhD направляє до

Бібліотеки Університету на перевірку тексту дисертації, яка проводиться в термін не

більше 3 днів з дня отримання файлу дисертації;

Відповідальна особа від Бібліотеки:

- завантажує файли робіт на сервер Інтернет-сервісу через відповідний Веб-інтерфейс;
- перевіряє завантажені файли робіт;
- надає повний звіт перевірки, завірений підписом і печаткою, науковому керівнику або автору;
- зберігає на локальних носіях розширені електронні звіти щодо результатів перевірки.

Отримані у Звіті результати перевірки тексту на унікальність носять рекомендаційний характер і є лише допоміжним матеріалом для забезпечення роботи експертної ради на рівні структурного підрозділу залежно від виду академічного тексту, що проходить перевірку.

На підставі завіреного звіту перевірки відповідальний працівник за перевірку від кафедри або відповідальний працівник за атестацію PhD факультету /НН інституту готує експертний висновок результатів перевірки на академічний плагіат.

Завідувач випускової кафедри на підставі поданого звіту та експертного висновку приймає рішення щодо подальшої публічної презентації здобувачем наукових результатів дисертації на засіданні кафедри, або відхиляє рукопис у разі

виявлення академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації у дисертації та/або наукових публікаціях здобувача.

<https://www.chnu.edu.ua/universitytet/vazhlyvo/akademichna-dobrochesnist/>

2. Оцінювання результатів навчання аспірантів та визначення критеріїв поточного та підсумкового контролю регулюється «Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ЧНУ».

<https://www.chnu.edu.ua/media/42idl nj3/polozhennia-pro-pidhotovku-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-stupenia-doktora-filosofii.pdf>

Оцінювання відбувається через контрольні заходи, які включають поточний і підсумковий контроль (освітня складова підготовки), проміжну і щорічну атестацію.

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку рівня засвоєння аспірантом (здобувачем) навчального матеріалу. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять і система оцінювання рівня знань визначаються робочою програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на третьому освітньо-науковому рівні або на окремих його завершених етапах. Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію аспірантів (здобувачів).

Оцінювання результатів навчання аспірантів (здобувачів) у ЧНУ ім. Ю. Федьковича здійснюється за 100-бальною шкалою.

На початку кожного навчального року оновлюються Силабуси та робочі програми. Гарант і члени проектної групи переглядають їх та аналізують. Також проводиться анкетування здобувачів на предмет розуміння критеріїв оцінювання та визначається рівення їхньої задоволеності системою оцінювання.

В основних робочих програмах зазначено, що критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали). Оцінювання рівня та якості знань здобувачів здійснюється з урахуванням індивідуальних особливостей аспіранта і передбачає диференційований підхід в його організації. Оцінюватися може виконання здобувачами відповідних навчальних завдань.	
Слабкі сторони, недоліки та рекомендації ЕГ щодо удосконалення у контексті Критерію 6 Рекомендуємо систематизувати контакти із зовнішніми стейкхолдерами, активніше залучати їхніх представників до викладання на програмі. За можливості запровадити постійну практику викладання гостьових курсів. Розширити коло можливостей для вдосконалення фахової майстерності викладачів ЗВО (наприклад, заходи на підвищення їхньої цифрової компетентності, вивчення систем дистанційної освіти тощо). Рівень виконання рекомендацій ЕГ за Критерієм 6 Виконано Інформація щодо виконання (часткового виконання)/ обґрунтування невиконання рекомендації ЕГ за Критерієм 6 1. Після завершення акредитаційної експертизи відбулось міжкафедральне робоче засідання на якому обговорювалось питання залучення стейкхолдерів до складу проектної групи ОНП. На засіданні було вирішено ввести до складу ОНП таких стейкхолдерів: д.і.н., проф. Мойсей А.А. завідувач кафедри суспільних наук та українознавства Буковинського державного	Заклад вищої освіти надав детальну інформацію про те, як здійснюється робота із зовнішніми стейкхолдерами в рамках робочої групи освітньої програми та яким чином вони залучаються до викладання на програмі. Відомості самооцінювання містять також відомості про те, яким чином заклад вищої освіти розширив коло можливостей для вдосконалення викладачами їх фахової майстерності. Таким чином, Галузева експертна рада вважає, що рекомендації ЕГ за Критерієм 6 виконані.

медичного університету; к.і.н., доц. Богачик Т.С. заступник директора з науково-методичної роботи Інституту післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області.

Мойсей А.А. залучається до обговорення затвердження тем дисертацій та до викладання окремих тем з предметів: «Фаховий професіоналізм викладача-історика та науковця у ЗВО» та «Організаційно-нормативні основи здійснення наукової діяльності». Проф. Мойсей А. З 2016 по 2022 р. був членом експертної ради з питань проведення експертизи дисертацій МОН України з історичних наук, відповідно має практичний досвід пов'язаний з процедурою захисту дисертаційних досліджень та їх перевірки на академічний плагіат.

К.і.н., Богачик Т.С. з 2021 р. працює на кафедрі історії України за сумісництвом, і постійно долучається до викладання практичних занять, консультує здобувачів під час проходження педагогічної практики, а також систематично проводить вебінари на тему: «Основи академічної доброчесності».

До проведення окремих практичних занять долучається Рубанець М. директор Державного архіву Чернівецької області.

2. Гарант ОНП та проектна група постійно активно співпрацюють з колегами з вітчизняних та зарубіжних ЗВО та залучають їх до прочитання гостьових курсів.

Одним з постійних гостьових курсів, який вперше розпочався в 2019 р. проводить проф. Й.Петровський-Штерн (Професор єврейської історії Північно-Західного університету (Іллінойс, США). Проф. Й.Петровський-Штерн провів ряд лекцій та практичних занять з історії євреїв, здобувачів мали можливість попрацювати з документами та вдосконалити знання з англійської мови. В 2021 р. він провів авторський інтерактивному лекційний курс «Речі і смисли: єврейська матеріальна культура Східної Європи». Друга частина курсу була проведена в 2022 р. (онлайн).

[http://history.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/news/archive&data\[9541\]\[news_id\]=14712](http://history.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/news/archive&data[9541][news_id]=14712)

В 2021 р. проведено курс лекцій «Чому є важливим багатонаціональний підхід до історичного минулого України». Курс провів професор Торонтського університету та член Ради директорів «Українсько-Єврейської Зустрічі» (UJE) Павло-Роберт Магочій.

Впродовж квітня 2024 р. здобувачі мали можливість прослухати курс лекцій англійською мовою Брюса Л. Андерсона, PhD з історії, теології, державної політики та історичної теології, президента Інституту Реформації (Саффолк, штат Вірджинія, США), який спеціалізується на дослідженні реформованої політичної теології у Великому князівстві Литовському.

В квітні 2024 р. відбулась перша частина курсу «Біженство першої світової війни на українських землях 1914-1918 рр.». Друга частина запланована на листопад 2024 р. Курс читає д.і.н., проф. Харківської державної зооветеринарної академії Жванко Л. З 2022 р. Жванко Л. працює в Університеті Миколая Коперника м. Торунь, Польща.

https://biotechuniv.edu.ua/novyny-muzejnogo-kompleksu/lektsiya-kerivnyka-muzejnogo-kompleksu-dlya-studentiv-aspirantiv-ta-vykladachiv-chernivetskogo-natsionalnogo-universytetu-imeni-yuriya-fedkovycha/?fbclid=IwY2xjawFJTAlleHRuA2FlbQIxMQABHRDVsQHzyG16pgCMfoAR5ulsVY-Can_xJRXRYUH3XDhJRL-bksJBtAo5NA_aem_solub-IKRMP2iDRWafRoqg

3. На базі ЧНУ щорічно відбуваються курси підвищення кваліфікації для молодих викладачів з метою вдосконалення фахової майстерності. Зокрема, 15-19 квітня 2024 р. відбулись чергові курси на тему: «Інновацій в освіті: професійний бренд викладача-науковця)». Всі учасники курсів мали можливість взаємодіяти в інтерактивному режимі, щоб удосконалити свою

педагогічну майстерність, дізнатися про інноваційні методи викладання, ознайомитися з процесом створення тестів, оволодіти сучасними методиками обробки даних, включаючи штучний інтелект та машинне навчання. Також вони поглибили свої знання з управління робочим часом, інклюзивної освіти в вищій школі, аналізу етико-психологічних принципів ефективної взаємодії в колективі та основних особливостей наукометричних баз, зокрема Scopus. Після завершення курсів учасники виконали кваліфікаційні завдання, які були представлені під час публічного захисту, всі хто успішно виконав завдання отримали сертифікати.

<https://www.chnu.edu.ua/novyny/aktualni-novyny/zavershylysia-onlain-kursy-pidvyshchennia-kvalifikatsii-molodykh-vchenykh-ta-vykladachiv/>

ЗВО запрошує для проведення гостьових лекції та тренінгів для викладачів фахівців з інших ЗВО та представників відстейголдерів. Тренінги, лекції, вебінари пов'язані з новими технологіям, сучасними методами викладання, покращенням наукових компетенції. Так, наприклад, 18 квітня відбулась гостьова лекція Нарушинської Ольги, на тему: «AI Starter Pack: Основи, методологія CRISP-DM та практичне використання в Україні»

<https://www.chnu.edu.ua/novyny/naukova-diialnist/onlain-lektsiia-vid-ugf-creating-the-next-generation-risk-management-framework/>

З 4 по 25 квітня відбулась серія вебінарів від Clarivate та Elsevier. Теми: «Розширені можливості платформи Web of Science»; «Стан академічних рейтингів: зміни і тренди» тощо.

<https://www.chnu.edu.ua/novyny/naukova-diialnist/seriia-vebinariv-vid-clarivate-ta-elsevier-na-kviten-2024-roku/>

З початком Covid ЗВО змушений був перейти на дистанційну форму навчання. Було вирішено обрати єдину платформу Moodle для всіх факультетів. Відповідно, для викладачів в квітні

2020 було проведено перший навчальний курс по роботі з платформою Moodle. Під час навчання викладачі отримали знання щодо структуризації та активації курсу; вивчили форми і методи залучення студентів; отримали навички щодо виконання та перевірки онлайн завдань. В кінці курсів відбувалось тестування. Всі хто успішно пройшов навчання та тестування отримали відповідні сертифікати. Такі курси проводяться щорічно.

Створено окремий сайт ЧНУ Онлайн. На якому рубрики для викладачів та студентів з матеріалами, як працювати в дистанційному форматі. На сайті у вигляді презентацій та відео матеріалів розміщена вся необхідна інформація.

<https://online.chnu.edu.ua>

У ЗВО є відповідальна особа за систему електронного навчання в університеті.

Створено Головний інформаційно-телекомунікаційний центр, який забезпечує організацію роботи університету у сфері інформаційно-телекомунікаційних технологій для забезпечення навчального, наукового та виховного процесів.

<https://www.chnu.edu.ua/universytet/zahalni-vidomosti/strukturni-pidrozdily/holovnyi-informatsiino-telekomunikatsiinyi-tsentr/>

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації ЕГ щодо удосконалення у контексті Критерію 7

Рекомендовано здійснювати перевірку навчально-методичних посібників за допомогою антиплагіатних програм.

Рівень виконання рекомендацій ЕГ за Критерієм 7

Виконано

Заклад навів детальну інформацію про те, яким чином навчально-методична література проходить перевірку на плагіат.

Таким чином, Галузева експертна рада вважає, що рекомендації ЕГ за Критерієм 7 виконані.

**Інформація щодо виконання (часткового виконання)/
обґрунтування невиконання рекомендації ЕГ за Критерієм 7**

В ЗВО діє чітка процедура обговорення, рекомендації та затвердження до друку навчально-методичних посібників, підручників та інших навчальних видань. До кожного виду праці є чіткі правила оформлення та обов'язковою є вимога перевірки на академічний плагіат. Вся навчальна література спочатку проходить обговорення на кафедрі, потім на раді факультету, після чого подається на перевірку щодо визначення оригінальності показників.

https://www.chnu.edu.ua/media/ewliea40/vymohy-do-monohrafii_r73.pdf

<https://www.chnu.edu.ua/media/mwedbt5l/55-r.jpg>

Вся навчально-методична література попередньо завантажується до репозитарію університету. Рекомендована схожість не повинна перевищувати 20%; рекомендований показник схожості з 1 джерелом не більше 5%.

<https://www.chnu.edu.ua/media/oandjeiu/32-r.pdf>

**Слабкі сторони, недоліки та рекомендації ЕГ щодо
удосконалення у контексті Критерію 8**

Рекомендовано збільшити частоту моніторингу у формі анкетування; запровадити практику перевірки на наявність плагіату всіх дисертацій, а не лише тих, щодо яких надходять запити спеціалізованих вчених рад; приклади вдалого працевлаштування випускників програми розміщувати на сайті факультету; сформувати власну мережу випускників програми PhD.

Рівень виконання рекомендацій ЕГ за Критерієм 8

Виконано

**Інформація щодо виконання (часткового виконання)/
обґрунтування невиконання рекомендації ЕГ за Критерієм 8**

У закладі вищої освіти унормовано проведення моніторингу якості освіти наприкінці кожного навчального семестру.

Закладом вжиті належні заходи щодо перевірки на наявність плагіату у всіх видах наукових робіт здобувачів вищої освіти.

На сайті факультету створена рубрика, присвячена випускникам, у тому числі докторської програми, де наведена інформація про приклади вдалого працевлаштування випускників.

Таким чином, Галузева експертна рада вважає, що рекомендації ЕГ за Критерієм 8 виконані.

1. На засіданні робочої групи ОНП було прийнято рішення проводити анкетування в кінці кожного навчального семестру, результати анкетування опрацьовує гарант ОНП та відповідальна особа. Анкетування включають в себе декілька блоків: оцінка рівня задоволеності якістю навчання, оцінка матеріального забезпечення, оцінка можливості вибору індивідуальної освітньої траєкторії. Після чого всі результати обговорюються на засіданні кафедри та приймаються відповідні рішення.

Основним завдання внутрішнього моніторингу якості освіти в Університет є: виявлення об'єктивного, інформаційного відображення стану й динаміки якості надання освітніх послуг в Університеті; отримання об'єктивної інформації про результати підготовки фахівців за освітніми програмами відповідно до Ліцензійних умов і Акредитаційних вимог, встановлення ефективності управління процесом підготовки здобувачів вищої освіти в Університеті. Особливості проведення моніторингу у вигляді анкетування та різного роду опитувань регулюються «Положенням про порядок проведення внутрішнього моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»

<https://www.chnu.edu.ua/media/fdaj4gao/polozhennia-pro-monitorynh.pdf>

та «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»

<https://www.chnu.edu.ua/media/032exesg/polozhennia-szyavo.pdf>

2.

Відповідно до рекомендацій та зважаючи на важливість дотримання принципів академічної доброчесності на засіданні

проектної групи, було прийнято наступні рішення: на початку кожного семестру проводити вебінари, семінари-терніги, які стосуються вимог академічної доброчесності; перевіряти наявність плагіату всі наукові статті, розділи дисертаційних досліджень аспірантів.

З метою перевірки наявності плагіату всіх дисертацій, а також будь-яких інших наукових праць (статей, монографій, підручників, посібників) в ЧНУ було створено Інституційний репозитарій Archer. <https://archer.chnu.edu.ua/>

Відповідно розроблено спеціальне Положення про Інституційний репозитарій Archer наукових та наукових та освітніх матеріалів.

<https://www.chnu.edu.ua/media/zq3dzwfl/polozhennia-pro-instytut-repozytarii.pdf>

В репозитарій введено всі види наукової діяльності здобувачів та викладачів, перед розміщенням праці в Репозитарії вона проходить перевірку на плагіат.

До червня 2024 р. ЧНУ мав договір з компанією UNICHECK, з 1 липня 2024 р. укладено угоду з інтернет-системою Turnitin Similarity (<https://guides.turnitin.com/hc/en-us>), яка дає широкі можливості автоматичної перевірки оригінальності письмових робіт, які завантажуються у систему. Автоматична перевірка включена за замовчуванням.

В ЗВО є призначена відповідальна особа, яка проводить перевірку всіх наукових робіт на плагіат.

Відповідальним є заступник директора з питань інформаційних технологій Наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича к.і.н. Олег Шилук.

3. На сайті факультету є рубрика «Відомі випускники» серед них є і випускники третього рівня вищої освіти. Однак, зважаючи на рекомендації експертів, на мікафедральному засіданні було

прийнято рішення виокремити випусників аспірантури в окрему рубрику. Також в кінці кожного навчального року гарант надає у відділ аспірантури інформацію про працевлаштування. Інформація подається у вигляді таблиці, яка заповнюється за такими критеріями: Працевлаштовано у Вашому ЗВО; Працевлаштовано у закладах та установах МОН України; Працевлаштовано в освітніх і наукових закладах та установах України; В інших державних установах; В недержавних установах. https://hist-new.chnu.edu.ua/osvitni-prohramy/aspirantura/onp-032-istoriia-ta-arkheolohiia	
<i>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації ЕГ щодо удосконалення у контексті Критерію 9</i> Рекомендовано удосконалити механізм залучення стейкхолдерів до обговорення ОП. Може бути корисним залучення до обговорення ОП зацікавлених сторін не лише з України, але й з-за кордону. <i>Рівень виконання рекомендацій ЕГ за Критерієм 9</i> Виконано <i>Інформація щодо виконання (часткового виконання)/ обґрунтування невиконання рекомендації ЕГ за Критерієм 9</i> Після завершення акредитаційної експертизи відбулось міжкафедральне робоче засідання на якому обговорювалось питання залучення стейкхолдерів до складу проектної групи ОНП. Вирішено було долучити тих представників в структурах яких працюють випусники ОНП 032 «Історія та археологія». Відповідно до складу проектної групи увійшли стейкхолдерів:	Інформація про те, яким чином зовнішні стейкхолдери, у тому числі іноземні партнери, були залучені до обговорення цієї ОП, вже була проаналізована у Критерії 1. Таким чином, Галузева експертна рада вважає, що рекомендації ЕГ за Критерієм 9 виконані.

д.і.н., проф. Мойсей А.А. завідувач кафедри суспільних наук та українознавства Буковинського державного медичного університету, та к.і.н., доц. Богачик Т.С. заступник директора з науково-методичної роботи Інституту післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області. Вони беруть участь в обговоренні ОНП на всіх її етапах, розпочинаючи з обговорення Проекту ОНП завершуючи затвердженням кінцевого варіанту. Окрім тих стейхолдерів, які входять до складу проектної групи до обговорення ОНП залучаються також Рубанець М.В. директор Державного архіву Чернівецької області; Ротар О. в.о. директора Чернівецького обласного краєзнавчого музею. Від іноземних ЗВО активну участь в обговоренні ОНП бере участь Штефан Пурич, проректор із іміджу університету, міжнародних відносин та європейського розвитку Сучавського університету імені Штефана Великого, Румунія.	
Слабкі сторони, недоліки та рекомендації ЕГ щодо удосконалення у контексті Критерію 10 Експертна група відзначає, що здобувачі вищої освіти даної ОП не мають закордонних та іншомовних публікацій й недостатньо включені до міжнародної наукової спільноти. Рекомендовано більш ретельно підійти до вибору тем дисертаційних досліджень аспірантів, зокрема щодо їх релевантності сферам наукових досліджень керівників. Рівень виконання рекомендацій ЕГ за Критерієм 10 Виконано Інформація щодо виконання (часткового виконання)/ обґрунтування невиконання рекомендації ЕГ за Критерієм 10 1. На засіданні проектної групи досить детально обговорювалась дана рекомендація. Оскільки залучення аспірантів до	Заклад вищої освіти надає інформацію про те, які заходи були вжиті для заохочення здобувачів до публікації наукових статей іноземною мовою та засвідчує, що деякі здобувачі мають такі публікації. Водночас, інформація про те, чи обрана закладом стратегія інтернаціоналізації виявилася успішною, тобто чи вплинула вона на збільшення кількості публікацій іноземною мовою, виконаних здобувачами, відсутня. Доречним був би й перелік статей здобувачів, опублікованих іноземною мовою протягом постакредитаційного періоду. Заклад вищої освіти наводить вичерпну інформацію про те, яким чином формулюється тематика дисертаційних досліджень та визначаються їх наукові керівники. Надана закладом таблиця загалом засвідчує релевантність тем дисертаційних досліджень здобувачів тематиці публікацій їхніх наукових керівників. Водночас, така релевантність стосовно окремих дисертаційних досліджень

міжнародної спільноти та написання нами статей іноземною мовою є дуже важливим аспектом. Було прийнято рішення, щоб гарант програми, наукові керівники та члени проектної групи систематично інформували здобувачів про розклад міжнародних конференцій та різного роду проектів.

Було вирішено більш активніше комунікувати з Міжнародним відділ ЧНУ та консультуватись з працівниками відділу, щодо проектів в яких можуть взяти участь здобувачі даної ОНП.

На базі ФІМПВ регулярно проводяться міжнародні конференції: «Розвиток політичної науки: європейські практики та національні перспективи»; «Муніципальні читання імені Антона Кохановського»; Буковинська міжнародна історико-краєзнавча конференція»; Міжнародна конференція молодих науковців та вчених «Проект європейської інтеграції та Україна: виклики та перспективи»; «Сучасні тенденції регіональної співпраці: україно-румуно-молдовський вимір». Відповідно було прийнято рішення активно залучати здобувачів до участі в даних конференціях та стимулювати їх до презентації своїх досліджень іноземною мовою. Одним з механізмів стимулювання є той факт, що участь для здобувачів даної ОНП є безкоштовною.

На ФІПМВ діють міжнародні центри (Центр Румунських студій, Центр канадських студій імені Рамона Гнатишина; Центр американських студій; Центр Східна школа польських студій імені Антона Кохановського), які теж сприяють залученню здобувачів до міжнародної спільноти.

Зокрема такі здобувачі як Кушнір М., Хома В., Бестанчук Я., Темофійчук Ю. мають публікації іноземними мовами (німецька, англійська). Також аспіранти Кушнір М., Хома В. були залучені до міжнародних проектів. (<https://house-of-memory.digital/uk> ; <https://ua.inklusion-inklusion.com/index.html>)

(зокрема, тем, над якими працюють Бабіч О. В., Бабчук С. В., Гаврилюк Ю. С.) потребує уточнення.

Загалом Галузева експертна рада вважає, що рекомендації ЕГ за Критерієм 10 виконані частково.

2. З метою релевантності тем дисертаційних досліджень з науковою діяльністю керівників було прийнято наступні рішення: Після завершення вступної кампанії в аспірантуру, гарант програми та члени проектної зустрічається з аспірантами і відбувається попередньо обговорення тематики дисертаційних досліджень. Визначивши теми дисертаційних досліджень гарант пропонує аспіранту наукового керівника. При виборі та затвердженні наукового керівника в першу чергу гарант звертає увагу на сфери наукових досліджень потенційного наукового керівника та відповідність його наукових інтересів темі дисертаційного дослідження аспіранта. Інформацію про наукові інтереси науково-педагогічних працівників гарант отримує з наукових звітів, які викладачі подають в кінці кожного календарного року. Також увага звертається на виконання Пункту 38 Ліцензійних умов. З метою визначення релевантності складається відповідна таблиця. В таблиці вказується прізвище аспіранта, тема дослідження, сфера наукових інтересів наукового керівника. Ознайомитись з таблицею можна за посиланням https://docs.google.com/document/d/186-zMWhO1htxaM2FH4jK4J7F8RshcTqj/edit	
Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми від ГЕР за Критерієм 1 Вдосконалити механізм проведення опитування здобувачів, представлений на сайті факультету, впровадити форму опитування, яка б була закритою для тих, хто не має відношення до програми. Більш обґрунтовано досліджувати досвід іноземних університетів за напрямом розвитку ОП та більш чітко визначати іноземний досвід, що буде імплементований в освітню програму.	1. Заклад вищої освіти удосконалив механізм проведення опитування здобувачів вищої освіти. 2. Заклад навів переконливі аргументи щодо дослідження іноземного досвіду у проектуванні освітньої програми та надав чіткі приклади того, як цей досвід було враховано під час перегляду освітньої програми. 3. Рекомендацію стосовно удосконалення механізму взаємодії зі стейкхолдерами повністю виконано, зокрема, шляхом

Запровадити більш чіткий механізм взаємодії зі стейкхолдерами в питанні удосконалення ОП (шляхом включення їх до робочих груп).
Запровадити додаткові механізми стимулювання написання статей іноземними мовами.

Рівень виконання рекомендацій ГЕР за Критерієм 1

Виконано

***Інформація щодо виконання (часткового виконання)/
обґрунтування невиконання рекомендації ГЕР за Критерієм 1***

1. Отримавши звіт експертів НАЗЯВО (в жовтні 2020 р.) гарант та проектна група одразу провели робоче засідання на якому відбулось обговорення результатів акредитації ОНП оз2 «Історія та археологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. На засіданні були обговоренні рекомендації, які надала експертна група, та ГЕР, відповідно до рекомендацій було затверджено алгоритм їх впровадження та призначено відповідальних осіб за напрямками роботи.

Відповідно до рекомендації експертів, яка стосується опитування було прийнято такі рішення:

1. Призначено відповідальну особу к.і.н., асист. кафедри історії України Руснак О.В. Він відповідає за розробку анкет, надсилання їх аспірантам та обробку результатів.

2. Вирішено, що всі анкети будуть надсилатись аспірантам на корпоративну пошту, з іншої пошти анкети не доступні.

3. Кожен учасник опитування має тільки одну спробу.

4. В 2023 р. було запущено новий веб-сайт Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, відповідно було прийнято рішення розпочати роботу над новим веб-сайтом факультету, який буде більш захищений та зручніший в користуванні, що сприятиме більшій конфіденційності під час опитування .

включення їх до складу робочої групи. Водночас, варто звернути увагу закладу вищої освіти на доцільність розширення потенційного поля працевлаштування випускників докторської програми.

4. Заклад вищої освіти навів детальну інформацію про те, що на цій освітній програмі запроваджені належні механізми стимулювання застосування знань іноземної мови в освітньому процесі та у публікаційній активності здобувачів.

Таким чином, Галузева експертна рада вважає, що рекомендації ГЕР за Критерієм 1 виконані.

2.ФІПМВ має ряд договорів з іноземними партнерами. Постійна співпраця здійснюється з Сучавським університетом «Штефан чел Маре», Румунія; Жешувським університетом, Польща; Університетом Аугсбурга, Австрія. Зокрема, професор Штефан Пурич, проректор із іміджу університету, міжнародних відносин та європейського розвитку Сучавського університету імені «Штефана чел Маре», читав курс лекцій для здобувачів, а також приймав участь в наукових заходах ЧНУ. Гарант ОП, а також викладачі з групи забезпечення (Герегова С.В, Руснак О.В.) проходили наукове стажування на базі Сучавського університету. Під час стажування були ознайомлені з навчальними планами аспірантури. Відповідно за зразком Сучавського університету було вирішено ввести в обов'язковий блок дисципліну «Методи та методологія історичного дослідження»

<https://usv.ro/academic/csud/doctorat-2/programe-de-pregatire-universitara-avansata/scoala-doctorala-de-stiinte-socio-umane/>

Член проектної групи доц. Яценюк Г.М. впродовж 2022-2023 рр. перебувала на науковому стажуванні в Інституті історії та культури Східної Європи в м. Лейпциг, Німеччина. Під час стажування брала участь в міжнародному проекті, до якого залучені були докторанти Інституту історії та культури Східної Європи. Відповідно отримала цікавий досвід процедури затвердження тем докторських дисертацій та брала участь в обговоренні розділів та підрозділів дисертації. Відповідний досвід заплановано імплементувати в освітню програму. Зокрема, відкрите обговорення розділів дисертації, залучення до обговорення стейхолдерів.

<https://leibniz-gwzo.de/en/research/gaste-und-stipendienprogramm/halyna-yatseniuk>

К.і.н., асист. кафедри всесвітньої історії Глібіщук М.В. в рамках Угоди про співробітництво проходив стажування в Університеті Матея Бела в Банській Бистриці (Словацька республіка) (травень-червень 2023 р.).

За час стажування вивчав досвід роботи з інноваційними технологіями, що використовуються у навчальному процесі в умовах дистанційного навчання та європейської моделі навчання упродовж життя; вивчав словацький досвід використання інноваційних підходів у вирішенні професійних завдань у сфері наукової діяльності та словацьку модель дотримання академічної доброчесності в системі вищої освіти.

3. Основним стейкхолдером виступає Чернівецький національний університет, оскільки близько 80% випускників аспірантури за спеціальністю 032 «Історія та археологія» працевлаштовані в ЧНУ. Однак провівши аналіз працевлаштування та зважаючи на рекомендацію ГЕР НАЗЯВО було вирішено додати до робочої групи двох стейкхолдерів. В 2022 р. відбулось оновлення ОНП і до складу робочої групи були введені:

А) д.і.н., проф. Мойсей А.А. завідувач кафедри суспільних наук та українознавства Буковинського державного медичного університету, Член експертної ради з питань проведення експертизи дисертацій МОН України з історичних наук.

Б) к.і.н., доц. Богачик Т.С. заступник директора з науково-методичної роботи Інституту післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області.

Стейхолдери регулярно залучаються до обговорення ОНП. Вони беруть участь в засіданнях робочої групи, залучаються до проведення консультацій та практичних занять. Для більш тісної комунікації з стейхолдерами було прийнято рішення, взяти на кафедру історії України за сумісництвом Богачик Т.С., відповідно вона бере участь у всіх засіданнях кафедри і залучається до всіх етапів оновлення ОНП.

4. Одним з механізмів стимулювання написання здобувачами статей іноземною мовою є введення в ОП дисциплін, які

сприятимуть вивченню іноземної мови та допоможуть ознайомитись з особливостями грантових систем. Зокрема, в обов'язковому блоці запроваджено ОК «Академічне письмо та риторика іншомовного спілкування»; до ВК введено дисципліну «Основи грантової діяльності в науково-педагогічному середовищі». Гарант і керівники повідомляють здобувачів про міжнародні конференції, які відбуваються на базі ЗВО, і на яких робочими мовами окрім української є інші іноземні мови. При цьому наголошується, що участь для аспірантів, в міжнародних конференціях, які проводить ЗВО є безкоштовною.	
Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми від ГЕР за Критерієм 2 Збільшити кількість контактних годин відносно самостійної роботи. Рівень виконання рекомендацій ГЕР за Критерієм 2 Виконано Інформація щодо виконання (часткового виконання)/ обґрунтування невиконання рекомендації ГЕР за Критерієм 2 Після завершення акредитаційної експертизи відбулось міжкафедральне засідання на якому було вирішено збільшити загальну кількість годин і відповідно збільшити кількість контактних годин. В попередній редакції ОНП загальна кількість кредитів становила 32. В діючій ОНП вона становить 44 кредити. До обов'язкових компонентів додано такі дисципліни: 1. Сучасна українська історіографія: здобутки, тенденції та перспективи; 2. Фаховий професіоналізм викладача-історика та науковця у ЗВО;	До справи долучена оновлена у 2023 р. версія освітньої програми та відповідний навчальний план, які засвідчують збільшення кількості контактних (аудиторних) годин відносно самостійної роботи. Таким чином, Галузева експертна рада вважає, що рекомендації ГЕР за Критерієм 2 виконані.

3.Методи та методологія історичного дослідження. В редакції ОНП 2019 р. загальна кількість годин становила 960 годин (120 годин практика), з них 290 аудиторних. В діючій ОНП загальна кількість годин становить 1320 (120 годин практика) з них 440 аудиторних годин. Відповідно кількість аудиторних годин збільшилась на 150 год. https://drive.google.com/file/d/1i4XUUEVRwAxZhczZ2ONn7Vg6tjCZwsfB/view	
Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми від ГЕР за Критерієм 3 Спростити механізм визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та результатів неформального навчання, а також приділяти більше уваги інформуванню здобувачів про можливість відповідного перезарахування. Рівень виконання рекомендацій ГЕР за Критерієм 3 Виконано Інформація щодо виконання (часткового виконання)/обґрунтування невиконання рекомендації ГЕР за Критерієм 3 Під час проведення засідання на якому обговорювались рекомендації експертів було прийнято рішення на початку кожного навчального року повідомлять аспірантів про можливість неформального навчання. Механізм визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та результатів неформального навчання регулювався єдиним Положенням для здобувачів всіх рівнів. Однак зважаючи на рекомендації в 2022 р. наказом ректора Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича від 27.09.2022 року № 267 було затверджено окреме «Положення про порядок переведення. Відрахування, переривання навчання, поновлення та перезарахування програмних результатів навчання здобувачів вищої освіти ступеня доктор	У 2022 р. у закладі вищої освіти було розроблене окреме «Положення про порядок переведення, відрахування, переривання навчання, поновлення та перезарахування програмних результатів навчання здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії у ЧНУ» Водночас, Галузева експертна рада звертає увагу на те, що це Положення не повністю відповідає нормам Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у закладах вищої освіти, та надання їм академічної відпустки» № 134 від 07.02.2024 р. Крім того, це Положення регулює перезарахування програмних результатів навчання, а не визнання результатів неформального навчання. У цій частині рекомендується керуватися нормами наказу МОН України від 08.02.2022 р. № 130 «Про затвердження Порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти». До того ж, у відомостях самооцінювання відсутня інформація про те, яким чином удосконалена система інформування здобувачів вищої освіти про можливості визнання результатів неформальної освіти. Таким чином, Галузева експертна рада вважає, що заклад вищої освіти частково виконав рекомендації ГЕР за Критерієм 3.

філософії у ЧНУ». В даному Положенні механізм є досить чітким і зрозумілим.

<https://www.chnu.edu.ua/media/jsqrlrzl3/polozhennia-pro-perevedennia-vidrakhuvannia-pereryvannia-navch-ponovlennia-doktora-filosofii-pdf.pdf>

Розділ 6.

6.1. Аспірант, зарахований до аспірантури Університету (повторно) за спеціальністю, за якою навчався в аспірантурі попереднього закладу вищої освіти (наукової установи), має право звернутися із заявою про перезарахування програмних результатів навчання протягом 10 днів з дня зарахування. До заяви додається академічна довідка, що містить інформацію про результати виконання освітньо-наукової програми.

6.2. Пропозиції щодо перезарахування навчальних дисциплін з попереднього місця навчання формуються гарантом освітньо-наукової програми та завідувачем кафедри, що здійснює підготовку здобувачів ступеня доктора філософії з відповідної спеціальності, шляхом порівняння та визнання кредитів на підставі поданої академічної довідки, що містить інформацію про результати навчання, назви дисциплін, отримані оцінки і здобуту кількість кредитів ЄКТС.

Висновок про перезарахування програмних результатів навчання (кредитів) оформляється як витяг із протоколу засідання кафедри, що здійснює підготовку здобувачів ступеня доктора філософії з відповідної спеціальності.

6.3. Термін здачі академічної різниці визначається розпорядженням першого проректора.

6.4. За результатами розгляду заяви аспіранта та позитивного висновку про можливе перезарахування програмних результатів навчання (кредитів) ректор Університету видає наказ про ліквідацію академічної різниці.

Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми від ГЕР за Критерієм 4

Регулярніше оновлювати силабуси, зокрема, у контексті їх наповнення сучасною літературою та публікаціями різними мовами (в залежності від специфіки дисциплін).

Переглянути окремі силабуси, де певні компоненти (у т.ч. й критерії оцінювання) є радше формальністю та не відповідають змісту дисципліни.

Стимулювати здобувачів вищої освіти за ОП до міжнародної діяльності та презентації результатів їхніх досліджень різними мовами.

Рівень виконання рекомендацій ГЕР за Критерієм 4

Виконано

Інформація щодо виконання (часткового виконання)/ обґрунтування невиконання рекомендацій ГЕР за Критерієм 4

1. Система перегляду та оцінки змісту освітніх компонентів ОП передбачена «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в ЧНУ».

На ФІПМВ силабуси обов'язково переглядаються на початку кожного навчального року. Впершу чергу силабуси впорядковуються відповідно до змін, які розробляє і корегує науково-методична рада ЧНУ.

Останні такі зміни відбулись 27 червня 2024 р. Центр забезпечення якості вищої освіти оновив форму силубусу відповідно всі викладачі були з нею ознайомленні. Після отримання методичних рекомендацій від Центру забезпечення якості вищої освіти ЧНУ проводиться засідання робочої групи, на якій обговорюється зміни та інформуються про них всіх викладачів задіяних на ОНП.

Всі силабуси переглядає і затверджує гарант ОНП.

При перегляді ОНП гарант особливу увагу звертає на оновлення літератури та додання до списку літератури іноземною мовою. В

Заклад вищої освіти надав покликання на силабуси обов'язкових та вибірових освітніх компонентів, розміщених на офіційному сайті закладу. Аналіз змісту силабусів засвідчує, що ці документи не містять інформації про те, коли та ким вони були затверджені, яким чином, коли та з якою регулярністю здійснюється їх оновлення.

Більшість силабусів не містить списку рекомендованої літератури, що ускладнює оцінювання ступеня їх наповнення сучасною літературою та публікації різними мовами в залежності від специфіки дисципліни.

Крім того, за виключенням силабусу ОК1, силабуси обов'язкових дисциплін та всі без винятку силабуси вибірових освітніх компонентів не містять чіткої та зрозумілої інформації про критерії оцінювання. Зокрема, відсутня інформація про те, скільки конкретно балів отримує здобувач за окремі види робіт та як буде формуватися його підсумкова оцінка з цієї дисципліни.

Заклад вищої освіти надав детальну інформацію про те, що на цій освітній програмі запроваджені механізми стимулювання здобувачів вищої освіти до міжнародної діяльності та презентації результатів їх досліджень різними мовами. Водночас інформація про те, чи виявилися ці механізми дієвими, відсутня. Зокрема, бракує переліку наукових робіт, опублікованих здобувачами іноземними мовами протягом постакредитаційного періоду.

Таким чином, Галузева експерта рада вважає, що рекомендації ГЕР за Критерієм 4 виконані частково.

усіх силабусах є посилання на інформаційні ресурси, які допоможуть аспірантам при вивченні дисципліни.

Силабусами забезпечені всі освітні компоненти: 8 обов'язкових компонентів; 22 вибіркового компоненти.

<https://hist-new.chnu.edu.ua/osvitni-prohramy/aspirantura/onp-032-istoriia-ta-arkheolohiia/sylabusy-dystsyplin-032-istoriia-ta-arkheolohiia/>

2. Критерії оцінювання є дуже важливим структурним компонентом силабусу/робочої програми. При їх виборі викладачі керуються Положенням «Про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти», «Про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи Екзаменаційної комісії в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича», а також методичних рекомендацій різного інституційного рівня.

З метою уникнення формальності при виборі критеріїв оцінювання робоча група на чолі з гарантом ОНП проводить кожного року зустрічі з викладачами. Зокрема було запропоновано чітко виокремлювати критерії поточного контролю, критерії самостійної роботи та критерії підсумкового контролю в залежності від специфіки освітнього компоненту.

В кінці кожного навчального семестру проводиться анкетування здобувачів вищої освіти щодо зрозумілості та прозорості критеріїв оцінювання. В анкеті є відкрита відповідь, де здобувачі можуть написати свої враження від системи контролю, кожної дисципліни. Результати анкетування обговорюються на засіданнях робочої групи та враховуються при розробці силабусів.

3.3 метою залучення здобувачів до міжнародної діяльності проводиться ряд заходів:

А) В обов'язковому блоці запроваджено ОК «Академічне письмо та риторика іншомовного спілкування»;

Б) до ВК ведено дисципліну «Основи грантової діяльності в науково-педагогічному середовищі»;

В) Здобувачі залучаються до участі в міжнародних конференціях, які проводяться як на базі ЧНУ так і на базі інших ЗВО.

Г) Зокрема, здобувач Кушнір М.П. є локальним керівником міжнародного проекту «Дім пам'яті», який діє з 2021 р. спільно з німецьким Фондом «Пам'ять – відповідальність – майбутнє» в рамках програми «Цифрові формати історико-політичної освіти». <https://house-of-memory.digital/uk>

Учасником проекту є також к.і.н., Глібіщук М.В., в окремих блоках взяли участь к.і.н., доц. Скорейко Г.М., к.і.н., доц. Яценюк Г.М.

Результати досліджень Кушніра М. опубліковані німецькою мовою в наукових виданнях Берліну, Регенсбургу.

Д) Здобувачка Хома В. брала участь в проєкті «Стан та відношення до «інвалідності» в минулому та сьогодні». Проект виконувався на базі університету Аусбургу, Німеччина в рамках програми MEETUP «Пам'ять, Відповідальність та Майбутнє». Відповідальний керівник проекту проф. д-р Марен Рьогер, (університет Аугсбурга), керівник від ЧНУ – к.і.н., асист. Глібіщук М.В.

<https://ua.inklusion-inklusion.com/index.html>

Е) Здобувачі Бестанчук Я. та Темофійчук Ю. Взяли участь в науковій конференції «Історія з перспективи ХХІ століття». Молоді науковці, підходи, аналіз та інтерпретація», яка відбувалась в Сучаві, Румунія (Сучава, 28 квітня 2023).

Виступи були представлені англійською мовою.

Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми від ГЕР за Критерієм 5

Ретельніше прописати контрольні заходи в силабусах окремих дисциплін та адаптувати їх до характеру цих дисциплін.

Рівень виконання рекомендацій ГЕР за Критерієм 5

Виконано

Інформація щодо виконання (часткового виконання)/ обґрунтування невиконання рекомендації ГЕР за Критерієм 5

Оцінювання результатів навчання аспірантів та визначення критеріїв поточного та підсумкового контролю регулюється «Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ЧНУ».

<https://www.chnu.edu.ua/media/42idl nj3/polozhennia-pro-pidhotovku-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-stupenia-doktora-filosofii.pdf>

Оцінювання відбувається через контрольні заходи, які включають поточний і підсумковий контроль (освітня складова підготовки), проміжну і щорічну атестацію.

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку рівня засвоєння аспірантом (здобувачем) навчального матеріалу. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять і система оцінювання рівня знань визначаються робочою програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на третьому освітньо-науковому рівні або на окремих його завершених етапах. Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію аспірантів (здобувачів). Оцінювання результатів навчання аспірантів (здобувачів) у ЧНУ ім. Ю. Федьковича здійснюється за 100-бальною шкалою.

Аналіз змісту силабусів, наведених за наданим ЗВО покликанням <https://hist-new.chnu.edu.ua/osvitni-prohramy/aspirantura/onp-032-istoriia-taarkheolohiia/>

[syabusy-dystsyplin-032-istoriia-ta-arkheolohiia/](https://hist-new.chnu.edu.ua/osvitni-prohramy/aspirantura/onp-032-istoriia-taarkheolohiia/) засвідчує, що усі, крім одного (ОК1), силабуси обов'язкових дисциплін та всі без винятку силабуси вибіркового освітніх компонентів не містять чіткої та зрозумілої інформації про конкретні контрольні заходи, передбачені в рамках опанування окремих дисциплін. Зокрема, відсутня чітка інформація про те, скільки конкретно балів отримує здобувач за окремі види робіт та як буде формуватися його підсумкова оцінка з цієї дисципліни. Відповідно, відсутня можливість встановити, чи адаптовані контрольні заходи до характеру цих дисциплін.

Таким чином, Галузева експертна рада вважає, що рекомендації ГЕР за Критерієм 5 не виконані.

На початку кожного навчального року оновлюються Силабуси та робочі програми. Гарант і члени проектної групи переглядають їх та аналізують. Також проводиться анкетування здобувачів а предмет розуміння критеріїв оцінювання та визначається рівень їхньої задоволеності. В основних робочих програмах зазначено, що критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали). Оцінювання рівня та якості знань здобувачів здійснюється з урахуванням індивідуальних особливостей аспіранта і передбачає диференційований підхід в його організації. Оцінюватися може виконання здобувачами відповідних навчальних завдань.	
Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми від ГЕР за Критерієм 6 Систематизувати контакти із зовнішніми стейкхолдерами, активніше залучати їх до викладання на програмі. За можливості запровадити постійну практику викладання гостьових курсів. Розширити коло можливостей для вдосконалення фахової майстерності викладачів ЗВО (наприклад, заходи на підвищення їхньої цифрової компетентності, вивчення систем дистанційної освіти тощо). Рівень виконання рекомендацій ГЕР за Критерієм 6 Виконано Інформація щодо виконання (часткового виконання)/ обґрунтування невиконання рекомендації ГЕР за Критерієм 6	Заклад вищої освіти надав детальну інформацію про те, як здійснюється робота із зовнішніми стейкхолдерами в рамках робочої групи освітньої програми та яким чином вони залучаються до викладання на програмі. Відомості самооцінювання містять також відомості про те, яким чином заклад вищої освіти розширив коло можливостей для вдосконалення викладачами їх фахової майстерності. Таким чином, Галузева експертна рада вважає, що рекомендації ГЕР за критерієм 6 виконані.

1. Після завершення акредитаційної експертизи відбулось міжкафедральне робоче засідання на якому обговорювалось питання залучення стейхолдерів до складу проектної групи ОНП. На засіданні було вирішено ввести до складу ОНП таких стейхолдерів: д.і.н., проф. Мойсей А.А. завідувач кафедри суспільних наук та українознавства Буковинського державного медичного університету; к.і.н., доц. Богачик Т.С. заступник директора з науково-методичної роботи Інституту післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області.

Мойсей А.А. залучається до обговорення затвердження тем дисертацій та до викладання окремих тем з предметів: «Фаховий професіоналізм викладача-історика та науковця у ЗВО» та «Організаційно-нормативні основи здійснення наукової діяльності». Проф. Мойсей А. З 2016 по 2022 р. був членом експертної ради з питань проведення експертизи дисертацій МОН України з історичних наук, відповідно має практичний досвід пов'язаний з особливостями написання дисертаційних досліджень.

К.і.н., Богачик Т.С. з 2021 р. працює на кафедрі історії України за сумісництвом, і постійно долучається до викладання практичних занять, консультує здобувачів під час проходження педагогічної практики, а також систематично проводить вебінари на тему: «Основи академічної доброчесності».

До проведення окремих практичних занять долучається Рубанець М. директор Державного архіву Чернівецької області.

2. Гарант ОНП та проектна група постійно активно співпрацюють з колегами з вітчизняних та зарубіжних ЗВО та залучають їх до прочитання гостьових курсів.

Одним з постійних гостьових курсів, який вперше розпочався в 2019 р. проводить проф. Й.Петровський-Штерн (Професор єврейської історії Північно-Західного університету (Іллінойс, США). Проф. Й.Петровський-Штерн провів ряд лекцій та практичних занять з історії євреїв, здобувачів мали можливість

попрацювати з документами та вдосконалити знання з англійської мови. В 2021 р. він провів авторський інтерактивному лекційний курс «Речі і смисли: єврейська матеріальна культура Східної Європи». Друга частина курсу була проведена в 2022 р. (онлайн).

[http://history.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/news/archive&data\[9541\]\[news_id\]=14712](http://history.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/news/archive&data[9541][news_id]=14712)

В 2021 р. проведено курс лекцій «Чому є важливим багатонаціональний підхід до історичного минулого України». Курс провів професор Торонтського університету та член Ради директорів «Українсько-Єврейської Зустрічі» (UJE) Павло-Роберт Магочій.

Впродовж квітня 2024 р. здобувачі мали можливість прослухати курс лекцій англійською мовою Брюса Л. Андерсона, PhD з історії, теології, державної політики та історичної теології, президента Інституту Реформації (Саффолк, штат Вірджинія, США), який спеціалізується на дослідженні реформованої політичної теології у Великому князівстві Литовському.

В квітні 2024 р. відбулась перша частина курсу «Біженство першої світової війни на українських землях 1914-1918 рр.». Друга частина запланована на листопад 2024 р. Курс читає д.і.н., проф. Харківської державної зооветеринарної академії Жванко Л. З 2022 р. Жванко Л. працює в Університеті Миколая Коперника м. Торунь, Польща.

https://biotechuniv.edu.ua/novyny-muzejnogo-kompleksu/lektsiya-kerivnyka-muzejnogo-kompleksu-dlya-studentiv-aspirantiv-ta-vykladachiv-chernivetskogo-natsionalnogo-universytetu-imeni-yuriya-fedkovycha/?fbclid=IwY2xjawFJTAlleHRuA2FlbQIxMQABHRDVsQHzyG16pgCMfoAR5ulsVY-Can_xJRXRYUH3XDhJRL-bksJBtA05NA_aem_solub-IKRMP2iDRWafRoqg

3. На базі ЧНУ щорічно відбуваються курси підвищення кваліфікації для молодих викладачів з метою вдосконалення фахової майстерності. Зокрема, 15-19 квітня 2024 р. відбулись чергові курси на тему: «Інновацій в освіті: професійний бренд викладача-науковця)». Всі учасники курсів мали можливість взаємодіяти в інтерактивному режимі, щоб удосконалити свою педагогічну майстерність, дізнатися про інноваційні методи викладання, ознайомитися з процесом створення тестів, оволодіти сучасними методиками обробки даних, включаючи штучний інтелект та машинне навчання. Також вони поглибили свої знання з управління робочим часом, інклюзивної освіти в вищій школі, аналізу етико-психологічних принципів ефективної взаємодії в колективі та основних особливостей наукометричних баз, зокрема Scopus. Після завершення курсів учасники виконали кваліфікаційні завдання, які були представлені під час публічного захисту, всі хто успішно виконав завдання отримали сертифікати.

<https://www.chnu.edu.ua/novyny/aktualni-novyny/zavershylysia-onlain-kursy-pidvyshchennia-kvalifikatsii-molodykh-vchenykh-ta-vykladachiv/>

ЗВО запрошує для проведення гостьових лекцій та тренінгів для викладачів фахівців з інших ЗВО та представників від стейхолдерів. Тренінги, лекції, вебінари пов'язані з новими технологіям, сучасними методами викладання, покращенням наукових компетенції. Так, наприклад, 18 квітня відбулась гостьова лекція Нарушинської Ольги, на тему: «AI Starter Pack: Основи, методологія CRISP-DM та практичне використання в Україні»

<https://www.chnu.edu.ua/novyny/naukova-diialnist/onlain-lektsiia-vid-ugf-creating-the-next-generation-risk-management-framework/>

З 4 по 25 квітня відбулась серія вебінарів від Clarivate та Elsevier. Теми: «Розширені можливості платформи Web of Science»; «Стан академічних рейтингів: зміни і тренди» тощо.

<https://www.chnu.edu.ua/novyny/naukova-diialnist/seriia-vebinariv-vid-clarivate-ta-elsevier-na-kviten-2024-roku/>

З початком Covid ЗВО змушений був перейти на дистанційну форму навчання. Було вирішено обрати єдину платформу Moodle для всіх факультетів. Відповідно, для викладачів в квітні 2020 було проведено перший навчальний курс по роботі з платформою Moodle. Під час навчання викладачі отримали знання щодо структуризації та активації курсу; вивчили форми і методи залучення студентів; отримали навички щодо виконання та перевірки онлайн завдань. В кінці курсів відбувалось тестування. Всі хто успішно пройшов навчання та тестування отримали відповідні сертифікати. Такі курси проводяться щорічно.

Створено окремий сайт ЧНУ Онлайн. На якому рубрики для викладачів та студентів з матеріалами, як працювати в дистанційному форматі. На сайті у вигляді презентацій та відео матеріалів розміщена вся необхідна інформація.

<https://online.chnu.edu.ua>

У ЗВО є відповідальна особа за систему електронного навчання в університеті.

Створено Головний інформаційно-телекомунікаційний центр, який забезпечує організацію роботи університету у сфері інформаційно-телекомунікаційних технологій для забезпечення навчального, наукового та виховного процесів.

<https://www.chnu.edu.ua/universytet/zahalni-vidomosti/strukturni-pidrozdily/holovnyi-informatsiino-telekomunikatsiinyi-tsentr/>

Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми від ГЕР за Критерієм 7

Заклад вищої освіти надав вичерпну інформацію про те, яким чином унормовані умови для реалізації права на освіти особами з

Продовжувати вдосконалювати умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами.

Рівень виконання рекомендацій ГЕР за Критерієм 7

Виконано

Інформація щодо виконання (часткового виконання)/ обґрунтування невиконання рекомендації ГЕР за Критерієм 7

З метою реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами у ЗВО створені достатні умови. Порядок реалізації цих прав прописаний в нормативних документах ЧНУ. Зокрема, в Статуті ЧНУ зазначено, що здобувачі мають право на спеціальний навчально-реабілітаційний супровід і вільний доступ до інфраструктури (р.7. п.713.). Згідно з Положенням, особи з особливими освітніми потребами мають право на безкоштовне забезпечення інформацією для навчання у доступних форматах з використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлене станом здоров'я.

У «Правилах прийому до аспірантури ЧНУ 2024 р.» (Розділ 7) прописані спеціальні умови вступу. Правила враховують і особливості сучасних реалій, зокрема в підпункті 7.9 зазначено: «Спеціальними умовами участі у конкурсному відборі на навчання для здобуття ступеня доктора філософії у вигляді участі у конкурсному відборі на навчання за результатами співбесіди з іноземної мови замість ЄВІ користуються: - особи, визнані постраждалими учасниками Революції Гідності, учасниками бойових дій відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», зокрема ті з них, які проходять військову службу (крім військовослужбовців строкової служби) в порядку, визначеному відповідними положеннями про проходження військової служби громадянами України; особи, визначені частинами

особливими освітніми потребами та навів приклади того, як ці нормативи втілюються в освітній практиці.

Таким чином, Галузева експерта рада вважає, що рекомендації ГЕР за критерієм 7 виконані.

першою, третьою, п'ятою, шостою статті 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», за умови підтвердження відповідного права засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (Порталу Дія) або шляхом електронної інформаційної взаємодії між Єдиним державним реєстром з призовників, військовозобов'язаних та резервістів та Єдиною державною електронною базою з питань освіти). https://www.chnu.edu.ua/media/uyxfevzs/pravyla-pryiomu-do-aspirantury-2024.pdf Університет постійно покращує інфраструктуру для полегшення доступу таких осіб до навчальних, наукових, соціально-побутових приміщень навчального закладу. В ЧНУ розроблено «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в ЧНУ». Як наслідок, в кожному навчальному корпусі є відповідальна особа - працівник адміністративно-господарського відділу, в обов'язки якого входить й супровід людей, що мають труднощі при пересуванні. Входи до корпусів університету мають пандуси або іншу можливість доступу (другий вхід). Зокрема в корпусі №14 де знаходиться ФІПМВ є два входи. Відповідно один з них обладнаний пандусом. 12 вересня 2024 р. ФІМПВ в рамках проекту «Подолати минуле. Україна в подіях та особистостях» отримав працюю Ярослава Грицака «Подолати минуле. Глобальна історія України», яка адаптовані для незрячих людей і надрукована шрифтом Брайля. На ОНП, здобувачів з особливими освітніми потребами немає.	
Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми від ГЕР за Критерієм 8 Збільшити частоту моніторингу у формі анкетування.	Відомості самооцінювання містять вичерпну інформацію про те, яким чином унормовано частоту проведення анкетувань та популяризуються приклади вдалого працевлаштування випускників цієї освітньої програми на сайті факультету. Закладом вищої освіти

Запровадити практику перевірки на наявність плагіату всіх дисертацій, а не лише тих, щодо яких надходять запити спеціалізованих вчених рад. Популяризувати на сайті факультету приклади вдалого працевлаштування випускників програми.

Рівень виконання рекомендацій ГЕР за Критерієм 8

Виберіть елемент.

***Інформація щодо виконання (часткового виконання)/
обґрунтування невиконання рекомендації ГЕР за Критерієм 8***

1. На засіданні робочої групи ОНП було прийнято рішення проводити анкетування в кінці кожного навчального семестру, результати анкетування опрацьовує гарант ОНП та відповідальна особа. Анкетування включають в себе декілька блоків: оцінка рівня задоволеності якістю навчання, оцінка матеріального забезпечення, оцінка можливості вибору індивідуальної освітньої траєкторії. Після чого всі результати обговорюються на засіданні кафедри та приймаються відповідні рішення.

Основним завдання внутрішнього моніторингу якості освіти в Університет є: виявлення об'єктивного, інформаційного відображення стану й динаміки якості надання освітніх послуг в Університеті; отримання об'єктивної інформації про результати підготовки фахівців за освітніми програмами відповідно до Ліцензійних умов і Акредитаційних вимог, встановлення ефективності управління процесом підготовки здобувачів вищої освіти в Університеті. Особливості проведення моніторингу у вигляді анкетування та різного роду опитувань регулюються «Положенням про порядок проведення внутрішнього моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»

унормовані процедури перевірки на плагіат усіх видів наукових творів здобувачів вищої освіти.

Таким чином, Галузева експертна рада вважає, що рекомендації ГЕР за Критерієм 8 виконані.

<https://www.chnu.edu.ua/media/fdaj4gao/polozhennia-pro-monitorynh.pdf>

та «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»
<https://www.chnu.edu.ua/media/032exesg/polozhennia-szyavo.pdf>

2. Відповідно до рекомендацій та зважаючи на важливість дотримання принципів академічної доброчесності на засіданні проектної групи, було прийнято наступні рішення: на початку кожного семестру проводити вебінари, семінари-терніги, які стосуються вимог академічної доброчесності; перевіряти наявність плагіату всі наукові статті, розділи дисертаційних досліджень аспірантів.

З метою перевірки наявності плагіату всіх дисертацій, а також будь яких інших наукових праць (статей, монографій, підручників, посібників) в ЧНУ було створено Інституційний репозитарій Archer. <https://archer.chnu.edu.ua/>

Відповідно розроблено спеціальне Положення про Інституційний репозитарій Archer наукових та наукових та освітніх матеріалів.

<https://www.chnu.edu.ua/media/zq3dzwfl/polozhennia-pro-instytut-repozytarii.pdf>

В репозитарій введено всі види наукової діяльності здобувачів та викладачів, перед розміщенням праці в Репозитарії вона проходить перевірку на плагіат.

До червня 2024 р. ЧНУ мав договір з компанією UNICHECK, з 1 липня 2024 р. укладено угоду з інтернет-система Turnitin Similarity (<https://guides.turnitin.com/hc/en-us>), яка дає широкі можливості автоматичної перевірки оригінальності письмових робіт, які завантажуються у систему. Автоматична перевірка включена за замовчуванням.

В ЗВО є призначена відповідальна особа, яка проводить перевірку всіх наукових робіт на плагіат. Відповідальним є заступник директора з питань інформаційних технологій Наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича к.і.н. Олег Шилук. 3. На сайті факультету є рубрика «Відомі випускники» серед них є і випускники третього рівня вищої освіти. Однак, зважаючи на рекомендації експертів, на засіданні кафедри було прийнято рішення виокремити випускників аспірантури в окрему рубрику. В рубриці міститься інформація про випускників за останні 10 років. Робота над наповненням рубрики продовжується. В кінці кожного навчального року гарант надає у відділ аспірантури інформацію про працевлаштування. Інформація подається у вигляді таблиці, яка заповнюється за такими критеріями: Працевлаштовано у Вашому ЗВО; Працевлаштовано у закладах та установах МОН України; Працевлаштовано в освітніх і наукових закладах та установах України; В інших державних установах; В недержавних установах. https://hist-new.chnu.edu.ua/osvitni-prohramy/aspirantura/onp-032-istoriia-ta-arkheolohiia/	
Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми від ГЕР за Критерієм 9 Забезпечувати технічну можливість переконатись, що ЗВО оприлюднив проект ОП не пізніше ніж за місяць до її затвердження. Рівень виконання рекомендацій ГЕР за Критерієм 9 Виконано	Проект нової редакції освітньої програми та її громадське обговорення розміщені на офіційному сайті закладу вищої освіти за покликанням: https://hist-new.chnu.edu.ua/osvitni-prohramy/aspirantura-ta-doktorantura/onp-032-istoriia-ta-arkheolohiia/publiche-obhovorennia-onp-istoriia-ta-arkheolohiia/

Інформація щодо виконання (часткового виконання)/обґрунтування невиконання рекомендації GER за Критерієм 9 На міжкафедральному засіданні ФІПМВ було прийнято рішення вдосконалити технічні можливості веб-сайту факультету. З відповідним запитом гарант, звернувся до головного інформаційно-телекомунікаційного відділу з запитом створити новий веб-сайт. В квітні 2023 р. було запущено новий веб-сайт Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, відповідно після цього розпочалась робота над новим веб-сайтом факультету, який буде більш захищений та зручніший в користуванні. Станом на вересень 2024 р. продовжується робота над веб-сайтом. На сайті вже розміщено основну інформацію, по декількох ОП, які забезпечує факультет, в тому числі розміщена вся важлива інформація по даній ОНП.	Таким чином, Галузева експертна рада вважає, що рекомендації GER за критерієм 9 виконані.
Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми від GER за Критерієм 10 Приділяти більшу увагу підготовці здобувачами закордонних та іншомовних публікацій, включенню здобувачів до міжнародної наукової спільноти. Ретельніше підходити до вибору тем дисертаційних досліджень аспірантів, звернувши більшу увагу на їх релевантність сферам наукових досліджень керівників. Рівень виконання рекомендацій GER за Критерієм 10 Виконано Інформація щодо виконання (часткового виконання)/обґрунтування невиконання рекомендації GER за Критерієм 10 1. На засіданні проектної групи досить детально обговорювалась дана рекомендація. Оскільки залучення аспірантів до	Заклад вищої освіти надає інформацію про те, які заходи були вжиті для заохочення здобувачів до публікації наукових статей іноземною мовою та засвідчує, що деякі здобувачі мають такі публікації. Водночас, інформація про те, чи обрана закладом стратегія інтернаціоналізації виявилася успішною, тобто чи вплинула вона на збільшення кількості публікацій іноземною мовою, виконаних здобувачами, відсутня. Доречним був би й перелік статей здобувачів, опублікованих іноземною мовою протягом постакредитаційного періоду. Заклад вищої освіти наводить вичерпну інформацію про те, яким чином формулюється тематика дисертаційних досліджень та визначаються їх наукові керівники. Надана закладом таблиця загалом засвідчує релевантність тем дисертаційних досліджень здобувачів тематиці публікацій їхніх наукових керівників. Водночас, така релевантність стосовно окремих дисертаційних досліджень (зокрема, тем, над якими працюють Бабіч О. В., Бабчук С. В., Гаврилук Ю. С.) потребує уточнення.

міжнародної спільноти та написання нами статей іноземною мовою є дуже важливим аспектом. Було прийнято рішення, щоб гарант програми, наукові керівники та члени проектної групи систематично інформували здобувачів про розклад міжнародних конференцій та різного роду проектів.

Було вирішено більш активніше комунікувати з Міжнародним відділ ЧНУ та консультуватись з працівниками відділу, щодо проектів в яких можуть взяти участь здобувачі даної ОНП.

На базі ФІМПВ регулярно проводяться міжнародні конференції: «Розвиток політичної науки: європейські практики та національні перспективи»; «Муніципальні читання імені Антона Кохановського»; Буковинська міжнародна історико-краєзнавча конференція»; Міжнародна конференція молодих науковців та вчених «Проект європейської інтеграції та Україна: виклики та перспективи»; «Сучасні тенденції регіональної співпраці: україно-румуно-молдовський вимір». Відповідно було прийнято рішення активно залучати здобувачів до участі в даних конференціях та стимулювати їх до презентації своїх досліджень іноземною мовою. Одним з механізмів стимулювання є той факт, що участь для здобувачів даної ОНП є безкоштовною.

На ФІПМВ діють міжнародні центри (Центр Румунських студій, Центр канадських студій імені Рамона Гнатишина; Центр американських студій; Центр Східна школа польських студій імені Антона Кохановського), які теж сприяють залученню здобувачів до міжнародної спільноти.

Зокрема такі здобувачі як Кушнір М., Хома В., Бестанчук Я., Темофійчук Ю. мають публікації іноземними мовами (німецька, англійська). Також аспіранти Кушнір М., Хома В. були залучені до міжнародних проектів. (<https://house-of-memory.digital/uk> ; <https://ua.inklusion-inklusija.com/index.html>)

Загалом Галузева експертна рада вважає, що рекомендації ЕГ за Критерієм 10 виконані частково.

2. З метою релевантності тем дисертаційних досліджень з науковою діяльністю керівників було прийнято наступні рішення:

Після завершення вступної кампанії в аспірантуру, гарант програми та члени проектної зустрічається з аспірантами і відбувається попередньо обговорення тематики дисертаційних досліджень.

Визначивши теми дисертаційних досліджень гарант пропонує аспіранту наукового керівника. При виборі та затвердженні наукового керівника в першу чергу гарант звертає увагу на сфери наукових досліджень потенційного наукового керівника та відповідність його наукових інтересів темі дисертаційного дослідження аспіранта. Інформацію про наукові інтереси науково-педагогічних працівників гарант отримує з наукових звітів, які викладачі подають в кінці кожного календарного року. Також увага звертається на виконання Пункту 38 Ліцензійних умов.

З метою визначення релевантності складається відповідна таблиця. В таблиці вказується прізвище аспіранта, тема дослідження, сфера наукових інтересів наукового керівника..

Ознайомитись з таблицею можна за посиланням

<https://docs.google.com/document/d/186-zMWhO1htxaM2FH4jK4J7F8RshcTqj/edit>